אור חדש על...

פרשת המדחנקים

אם יש לך ידיד באמריקה, ידיד המשפיע עליך רוב־טוב, אם בצורת אכסונך ואכסון בנך הלומד שם זה שנים, ואם בעשייתו לך פרסומת אישית העולה אלפי דולרים, ואם בשאר דרכים מדרכים שונות, וברצונך לגמול לו על מעשיו בדרך של תשלום חדשי קבוע וגבוה, תשלום בן אלפי לירות, מה תעשה?

שיטות רבות לכך, אולם את הטובה בהן גילה אבא חושי, ראשה הנבחר של עיריית חיפה. הדרך היא הטלת מס חדשי קבוע על כל בעל מכונית יהעברת מחצית מס זה לידיו החביבות של ידידך. את החצי השני חייב אתה, אם תרצה ואם לא תרצה, למסור לעיריה, כדי למצוא הצדקה, ולו חלקית, לחצי הראשון המעניין אותך.

את קביעת המדחנים ברחובות חיפה תבע מר אבא חושי, חזור ותבוע, "למען הסדרת התנועה." סוס־הרכיבה שלו בנדון היו שלו־שה ילדים שנדרסו תחת גלגלי מכוניות ברחוב נורדאו. "שלושה ילדים נדרסו," חזר שוב ושוב מר חושי, עד שהסכימו הכל, כי אם רוצים אנו בשלום ילדינו, שומה עלינו להתקין מדחנים.

משהחלו קובעים מדחנים, נקבעו אלה, בין היתר, גם ברחוב נורדאו, באותו מקום עצמו, בו נדרסו קודם לכן שלושת הילדים, ואם אמנם גורמת חניית־מכוניות בר־חוב צר לדריסת ילדים, כיצד זה תמנע את הדריסה חניית אותן המכוניות באותו רחוב, אולם תמורת תשלום? נראה כי המשלם כסף לידיד ראש־העיר, מובטח מפני דריסת־ילדים.

כך או אחרת — המדחנים הותקנו.

למרבה התמהון הותקנו המדחנים דווקא במקומות בהם חנו מכוניות עוד קודם לכן, לא נעשה נסיון לאסור את החנייה ברחובות צפופים, כך שמאומה לא שונה, פרט לתשלום שנאלץ כל בעל־מכונית לשל־ם של למדחן בחנותו אפילו לחמש דקות. בעלי־המכוניות הגיבו בהחרמת המדחנים, החנו מכוניותיהם בכל מקום, פרט למדחן. אבא חושי הגיב באיסור החנייה בכל מקום בו אין מדחנים, אילץ איפוא את אזרחיו לחנות דווקא באותם מקומות אשר קודם לכן טען הוא עצמו, כי החנייה בהם מסוכנת.

גרוע מכל היה המצב בעיר התחתית. פרט למגרשי־חנייה־בתשלום (שערוריה ה־קובעת מקום לעצמה) לא נמצא אף מטר מרובע שאינו מוקף מדחנים. אדם שביקש להוציא מכתב מתיבת־הדואר שלו, נאלץ לשלם כסף, חצי לעיריה וחצי למר שטנ־דיג, ידיד־חושי. אדם שהלך לישיבה הנמ־שכת יותר משעה (המדחנים מונים רק שעה אחת), ידע כי בשובו ימצא פקח ממתין לו, ובידו הופעה על חיוב־בקנס.

כדרכו, לא התחשב חושי לא באדם ולא בחוק בלהיטותו אחרי הכסף. אפילו ע.מ.מ. משה שלסקי ראש משטרת התנועה בחיפה, הנמנה על ידידי־חושי, ראה להכרח לו לשים רסן לתאוות־המדחנים אשר אחזה את ראש־העיר כמין בולמוס. מדחנים הוצבו במקומות בהם אוסר החוק כל חנייה שהיא. מדחנים הותקנו במרחק 6 מטרים מפינות־רחובות, בעוד מינימום המרחק מפינת־רחוב המותר בחנייה הוא 12 מטר. מד־חנים הוצבו מול תחנות־אוטובוסים, דבר האסור חמורות.

ראשי משרד־התחבורה בחיפה עמדו חסרי־אונים לנוכח בולמוס זה, ניסו רק למנוע מעשים אנטי־חוקיים קיצוניים.

בסופו של דבר הצליח ראש־העיר לחנוק את העיר לחלוטין, למנוע כל אפשרות חנייה יומית שלא בתחום מדחניו.

ואז הועלתה השיטה לשלב גבוה יותר. כיוון שאיש לא יכול היה להחנות את מכוניתו ליותר משעה, הסכימו רבים להנחה שהניח להם מר חושי: כל מי ששילם לעיריה מס חדשי בן שבע וחצי לירות זכה בתו מיוחד, אשר התיר לו לחנות בשבתי־המדחנים ללא כל הגבלה. מאית קפצו על מציאה זו, שילשלו סכומי־כסף קבועים לקופת־המדחנים, סכומים שמחציתם הוזרמה לידי ידיד ראש־העיר.

איש לא זכר כבר, כי למען בטחון היל־דים, כאילו, הותקנו המדחנים. בטחון היל־דים נמכר תמורת תשלום חדשי, ומעתה יכול כל משלם לחנות באשר וכאשר יאבה.

ולמען הדגשת התמונה, מגישה העיריה תביעות נגד כל אדם המחנה מכוניתו בפי־נה, מחוץ לשטח המדחנים, על חנייה בתוך תחום 12 המטר האסורים, אף כי ממש ליד זאת, בתוך אותו תחום אסור, חונות מכוניות המשלמות תמורת חנייה זו. המ־שלם כסף, העבירה על החוק מחולה לו מראש, ממש כאותם אבירי ימי־הביניים שהיו משלמים, בטרם צאתם למסע־קרב, סכום כסף ניכר לכנסיה הקתולית, כשכר כפרת כל הפשעים שהם עתידים לבצע במסע.

וכיון שכל פרשת חברת־המדחנים פסולה היא מיסודה, אין ערך רב לעובדה, כי פקח עירוני במדים נוסע יום יום בעיר, במ־כוניתו של מר שטנדיג, בלוחית נגיש של שטנדיג, לבדיקת השימוש במדחנים.

פעולה עירונית זו נעשית במכונית סר־טית, בפיקוח אדם פרטי.

אולם מי יחקור בכך ומי ישאל על כך במקום בו מהווה החוק מעין מיטרד ציבורי שיש לסלקו, במקום בו מהווה החוק אך הפרעה טכנית לגביית כספים, שאין איש יודע אנה הם זורמים ואין גם איש אשר ינסה להתעניין בכך. סוף סוף, אדם דינמי הוא ראש־העיר ולאנשים דינמיים מותר, מותר אפילו להפוך עיר שלמה לעז חובלת למען אדם פרטי שבמקרה הטוב ביותר נהנה ממנו ראש־העיר הנאת עקיפין.

ועל־כן, כי דינמי הוא, הותר לראש־העיר לבצע עוד כמה וכמה מעשים אשר אנו מקוחים, כי הוועדה־ליחסי־ציבור תצליח ל־סיים את חקירתם עוד בטרם נלך לבחירות לכנסת החמישית.

פרט טפל לחלוטין, כמובן, הוא העובדה שמול בית־ההסתדרות, במקום בו חונות מכוניותיהם של יחידי חושי אשר במ.פ.ת., לא הותקן אף מדחן אחד.

מר שטנדיג יסכים ודאי לחתר על התש־לום המגיע לו מיוסף אלמוגי. משהו הן מגיע לאדם שנתן לחושי את כל אשר לו, אפילו בימי היות אותו אדם בשליחות מעבר לים.

משטשטש פרשת מכונית כהן

קורא יקר, חברי־כנסת נכבדים, מבקר־מדינה נכבד מאד.

ברעדה וחרדה אנו כותבים שורות אלה, חוששים לכתוב ולבנו איננו נותננו שלא לכתוב.

משרד מבקר־המדינה נשאר בעיני הציבור עד היום הזה כמבצר האחרון, מלבד בית־המשפט, של טוהר־מידות שאין לפקפק בו אפילו פיקפוק קל שבקלים. אבל לא סוד הוא, כי במקרים אחדים הביאה פעולת המבקר לתוצאות מאד בלתי־מספקות, וזאת בגלל העובדה שהמבקר לא נהנה משיתוף־פעולה מלא מצד הנחקרים, כפי שמחייב החוק. אי־שיתוף־הפעולה עלול לחייב את המבקר לפעול במקרים מסוג זה בשיטות אחרות לחלוטין מאלה שהתרגל להן בימי השלוחה.

על אחת כמה וכמה יש מקום לחשוב שפעולתו של המבקר תיחקך בקשיים חמו־רים בעיר חיפה. עם כל רצוננו הכן של מבקר המדינה, כמעט ודאי ששליטי העיר ינסו לנצל סדקים אפשריים במנגנון המבקר בחיפה, סדקים שיצרו הם עצמם בעבר מתוך מחשבה מרחיקת־לכת.

ידיעות שאינן קלוטות מן הא־ויר, ידיעות שאובות ממקורות שאין אנו יכולים לפקפק בהם, מזעזעות כי לא כדי ידיעת מישהו ממשרד מבקר־המדינה בחיפה נע־שים בעצם השעה הזאת צעדים שמטרתם טישטוש הצד הבלתי־ציבורי, ואולי אף הבלתי־חוקי, ואולי גם פלילי ממש, שבפרשת מכוניתו של יוסף כהן, סגן מהנ־דס עיריית חיפה.

מכונית שברולט מפוארת זאת, כ־2993, אשר נמכרה כזכור ליוסף כהן על־ידי אחד משותפיה של חברת שלגונים ידועה במחיר נמוך בהרבה ממחיר השוק ובקשר ישיר לשאר מעשים בלתי־ציבוריים — מכונית זאת, ודרך־רכישתה, עומדים לכאורה להיות נידונים בבית־משפט, לאחר שכהן הגיש תביעה בעניין זה נגד העולם הזה. **אך בעוד הפרשה צפויה לדיון, מת־כתבים אנשים שונים בעירייה כיצד להסדיר על הצד הטוב ב־יותר בעיות חוקיות — או בלתי־חוקיות — הקשורות במכונית, ומישהו ממשרד מבקר־המדינה בחיפה הוא אחד המתכתבים.**

וייאמר גלויות, עם כל המכאיב שבדבר: קשה כיום להיות בטוח כי החשיזם לא הצליח לשלוח שלוחות פרטיות משלו גם במשרד מבקר־המדינה בחיפה. עובדות מסו־יימות בעניין זה ידועות לנו, ידועות למטה הארצי של משטרת ישראל ומעוררות בלי ספק דאגה חמורה בלב מבקר המדינה עצמו, ד"ר זיגפריד מוזס.

כי גם ד"ר מוזס עצמו אינו רוחש אימון־יתר למי שנחשב עדיין מנהל המשרד המ־חוזי של המבקר בחיפה. מנהל זה נחשד בקשרים הדוקים ביותר עם שתי כנופיות מועלים חושיסטיות, אשר מעלו במיליוני ל"י מכספי המדינה, ורק בשל חוסר הוכ־חות מספיקות נשאר המנהל על מקומו. אולם ד"ר מוזס ראה לנכון להריח את תפקידו של אותו מנהל ממרבית תוכנו.

יש, על כן, מקום להנחה כי המשרד החיפאי של המבקר הוא חסר־אונים להש־תלט על הנעשה בעיריה, או אפילו לחקור פרשה זאת בלי משוא פנים. בין כתלי הע־רייה מתרחשים מעשים מוזרים, בחלקם פליליים מובהקים, אשר בכמה מהם קשור ראש־העיר עצמו, שקרא כביכול למבקר לחקור בהם. אך בינתיים נדמה כי מישהו ממשרדו בחיפה נקרא לצרכים הפוכים, לצורכי טישטוש עקבות או עובדות.

הידיעות על הנסיון להפעיל את משרד־המבקר, או חלק ממנו, לצורכי המועלים, מחייבות את משרד־המבקר למאמץ עליון, כדי לצאת בכבוד ובטוהר, כדרכו מתמיד, גם מפרשה זאת. **הן מחייבות כי ד"ר מוזס ישלח בדחיפות את טובי אנשיו, מעובדי המשרד המרכזי, כדי לא להניח לחושיזם לנסות לשעבד למטרותיו גם את המבצר האחרון של טוהר־המידות ביש־ראל, מלבד בית־המשפט.** כי מעשים מוזרים נעשים בין כתלי עיריית הטרור לגבי אותה מכונית־תיירים משוחררת ממכס ומס.

•

וכיוון שנגענו בפרשת מכוניות, ראוי לנו לשחרר מדאגות את מזכיר עיריית חיפה, מר משה רוסא, מראשי המאיימים על חותמי רשימת המורדים.

מר רוסא מיודענו קנה זה לא כבר מכו־נית חדשה. אך, מעשה שטן, ממש עם קנייתה הפכה עיריית חיפה לביתן־זכוכית ורוסא נאלץ להשאיר את המכונית חונה ליד ביתו, מבלי להשתמש בה.

ובינתיים מציע מר רוסא למכירה את מכוניתו הקודמת, שנקנתה בשעתו בתיווך העירייה, בקנייה מרוכזת מחברת של (בה קנו מכונית גם לזכריה פרילינג), במחיר 400 (ארבע מאות) ל"י, ללא מס מותרות. עתה, לאחר זמן קצר ושימוש מרובה, מציע רוסא את המכונית למכירה במחיר 3000 (שלושת אלפים) ל"י, או במחיר 2500 למי שיוכל לקנותה ללא תשלום מס.

ורק נדמה לנו, כי טרם עברו שנתיים מיום קנייתה ועל כן מר רוסא הוא החייב בתשלום המס עבורה. אך אין זאת החשו־בה שבבעיות. מה שמעניין יותר הוא, כי רוחיו של רוסא על המכונית, אשר ניתנה לו בזכות תפקידו, יצטרפו לכדי מחצית משכורת, ועוד יותר מעניין, כי הצליח לחסוך משכורו כדי קניית מכונית חדשה.

הוצא אותה, איפוא, מר רוסא לכביש וסע בה ככל שאר חבריך. וכי במה גרוע אתה מהם?

כל אנשי חושי (ב)

שלמה שפיצר: מועל בכספי ועד־העובדים

פרשת מעילותיו של שלמה שפיצר, מזכיר הוועד ה„נאמן" של עובדי עיריית חיפה בימים שלפני המרד, הועלתה כבר בשעתו. לא היינו חוזרים אליה, אלמלא מצא, משום מה, לנחוץ עתון ההסתדרות דבר ל־כחיש את אשר כתבנו, אף למסור דברים שאין להם ולאמת מאומה משותף.

פרשת שפיצר נמסרה על ידינו שלא במלואה, לפי בקשת יחידים שטענו לטע־מי־בריאות, אך ניצול ה־עובדה להפרחת שקרים, מאלצנו, ובצער רב, למסור את הסיפור במלואו.

שלמה שפיצר היה מזכיר ועד־העובדים ואחראי לכל־עניניו הכספיים של הוועד.

יומיים לאחר נסיעתו ל־ארצות הברית נתגלו גר־עונות בכספי־הוועד, חלקם בצורת צ'ק־הוועד שנמצא במועדון־קלפים, בו נהג שפיצר לשחק. הגרעונות נתגלו כמן כן בכספי ה־ברווזיה שהוקמה למען ה־עובדים, כדי להגדיל את מנות־הצנע של משפחות־הם (על חשבון שפיצר נזקף רק סכום קטן, אך הבר־חזיה גרמה לגרעון כספי בן חמשת אלפים ל"י אשר איש אינו מבין את מקורו ובו אשמים, כנראה, אנשים אחרים שגם ידם היתה ב־מעל), בכספים שהכניסו ה־עובדים כדי לקנות בהנחה את האנציקלופדיה העברית, וכן בכספי הנסיעות שנער־כו בשיכון־העובדים.

שפיצר, עם חזרו והע־מדתו בפני חקירת הוועד ה־מבקר של מ.פ.ת., הודה ל־בסוף במעילות בסך כתשע־מאות ל"י, אך טען, לגבי כל סעיף וסעיף: „אני מו־כן להחזיר את הכסף."

חברי ועד־העובדים, שנק־ראו להעיד, ביקשו חזור ובקש: „אל תלחצו עלינו לגלות הכל" — והועד ה־מבקר התחשב בהם ולא לחץ.

הרוב בוועד המבקר תבע לטשטש את הפרשה על־ידי החזרת שפיצר לעבודה והחזרת הכסף בתשלומים. המיעוט התנגד, טען, כי אין מחסלים גניבה שנכשלה ב־דרך של החזרת ההפסד. ברוב דעות לא־גדול הוחלט להחזיר את שפיצר לעבו־דתו בעיריה, וראש־העיר, אדם שקשה לו כנראה לע־מוד בפני דיעה מנוגדת, נאלץ להסכים לתביעה, אף העלהו בדרגה.

אגב: ראש־העיר ורעייתו היו בין ראשי־המוזמנים במסיבת פרידה מפוארת ש־נערכה לשפיצר לפני נסי־עתו לחו"ל.

הלקח כלפי דבר — אל תכחיש את האמת, פן תא־לץ אחרים לגלות את כולה.